

KAKO SMO PREŽIVELI LETO USMILJENJA?

Na praznik Kristusa Kralja je papež Francišek zaprl sveta vrata v baziliki sv. Petra. Tudi pri nas so škofje zapirali sveta vrata stolnic. S tem smo kristjani simbolno zaključili sveto leto usmiljenja, ki naj bi v nas prebudilo sočutje ob človeški stiski.

Mnogi so v tem času odkrili, da jih ima Bog rad, da je usmiljen in da odpušča. To je največji sad svetega leta.

Sveto leto je trkalo na vsa srca, a mnogi so ostali nedostopni. Nekaterih se je to obdobje dotaknilo samo na zunaj, srce pa je ostalo hladno. Čeprav so slišali za sveto leto, niso spremenili starega načina življenja.

To nam sporoča, da je najtežje spremeniti človeka. »Gre za proces, ki se ga ne da uresničiti v enem letu,« pravi Francišek. Se pa to dotika ljudi, ki trpijo, so osamljeni, bolni.

Ob tem lahko spoznamo svojo nepopolnost, grešnost, napake. Učimo se biti ponižni, a pogumni v svojih odločitvah.

Božjega usmiljenja zato ne more biti nikoli preveč.

Breda Dolenc

DUHOVNA DELA USMILJENJA

V svetem letu usmiljenja, ki se je pričelo 8. 12. 2015, zaključilo pa na praznik Kristusa Kralja 2016, nas je papež Frančišek povabil, naj bi »na novo odkrili« **telesna in duhovna dela usmiljenja**. Spodbudil nas je, naj dela usmiljenja vedno znova odkrivamo in udejanjamo v razmerah današnjega časa.

Katera so dela usmiljenja? Katekizem katoliške Cerkve navaja: «Dela usmiljenja so iz ljubezni storjena dejanja, s katerimi svojemu bližnjemu pridemo na pomoč v njegovih telesnih in duhovnih potrebah» (2447).

V želji, da papeževo povabilo ne bi šlo mimo nas, bomo v prispevkih, ki bodo sledili, razmišljali o **duhovnih delih usmiljenja**. Pa jih naštejmo: grešnike svariti, nevedne učiti, dvomljivcem prav svetovati, žalostne tolažiti, krivico voljno trpeti, žaljivcem iz srca odpustiti ter za žive in mrtve Boga prositi.

Prvo duhovno delo usmiljenja: Grešnike svariti

K temu delu nas spodbuja evangelij: »Če tvoj brat greši, pojdi in ga posvari na štiri oči. Če te posluša, si pridobil svojega brata« (Mt 18,15).

Evangelij je jasen. Ljudje pa si postavljamo vprašanja.

Kaj je greh? Sodobni svet si ustvarja novo podobo. Sekularizirana družba nam preko medijev vsiljuje svoje poglede. Marsikaj, kar je bilo nekdanj »greh«, danes ni več pojmovano kot »greh«, še napaka komaj! Kdo je grešnik? Če izhajamo iz dejstva, da je greh odmik od Boga, sledi, da smo vsi grešniki. Kdo si torej danes še upa svariti? Žal živimo v družbi, ki občuduje tiste, ki kršijo pravila. Postanemo preračunljivi, strah nas je, da nas bo posvarjeni napadel nazaj. Bojimo se, da se lahko takšno svarilo hitro konča z zamero, užaljenostjo, z očitkom na naše grehe. Iz tega strahu sledi naše zadržanje, da svarjenje raje opustimo. Zdi se, da smo večkrat v položaju, ko drugemu pustimo namišljeno svobodo. Naj dela, kar hoče, samo da nas pusti pri miru.

Kljub temu nas Gospod izziva in vabi, da bi človeka, ki greši, z vso ljubeznijo opomnili, ga posvarili in povabili, da se odvrne od greha. O tem nam lepo spregovori prerok Ezekijel: »Tebe, sin človekov, sem postavil za stražarja Izraelovi hiši. Kadar slišiš besedo iz mojih ust, jih posvari v mojem imenu! Če porečem krivičnežu: *'Krivičnež, zagotovo umreš!'* pa ne govoriš, da bi posvaril krivičneža zaradi njegove poti, umre ta krivičnež zaradi svoje krivičnosti, a njegovo kri bom terjal iz tvojih rok. Če pa posvariš krivičneža, naj se spreobrne od svoje poti, pa se ne spreobrne od svoje poti, umre zaradi svoje krivičnosti, ti pa si si rešil življenje« (Ezk 33, 7–9).

Svariti grešnike. Ni lahko! K vsakemu, ki ga nameravamo posvariti, je potrebno pristopiti kot k bratu, sestri. Potrebna je duhovna priprava, svarimo lahko samo z ljubeznijo in ponižnostjo, na štiri oči. V pomoč nam je tudi moralni nauk cerkve, ki ostaja zvest Bogu, evangeliju, resnici. Torej pogumno razčistimo pri sebi, da bomo upali pogledati v oči Njemu in svojim bližnjim.

Gostujoče pero ...

JOŽEFINA BAKHITA – SVETNICA LETA 2000

Zadnje čase pogosto slišimo za Darfur – pokrajino v državi Sudan v Afriki, kjer zaradi političnih strasti cele množice živijo v veliki revščini in umirajo od lakote. Nastalo situacijo je že večkrat poskušal reševati borec za človekove pravice, humanitarni delavec in svetovni popotnik Tomo Križnar. V tej pokrajini je bila doma naša svetnica, ki se je rodila okoli leta 1869. V tem času je v Sudanu močno cvetela trgovina s sužnji, katere žrtev je postala tudi mala Jožefina. Devetletno temnopolto deklico so v Kartumu ujeli arabski trgovci, ko je na njivi nabirala zelenjavo. V silnem strahu je klicala na pomoč očeta in mamo, a je nihče ni slišal. Iz ljubečega družinskega okolja je bila iztrgana in pahnjena v bedo in trpljenje. Prisilili so jo v osemdnevno hojo, da bi jo prodali za sužnjo. Mučili so jo telesno in duševno. Njeno nežno telo je moralo prenesti številna ponižanja teh krutih ljudi. Zaradi prestane groze je pozabila celo svoje ime. Ugrabitelji so ji zato dali novo ime, Bakhita, ki pomeni 'srečna'.

Deklica je bila kot predmet prodana štirikrat. Najhujše trpljenje je doživela, ko je služila turškemu generalu. Ni minil dan, da je ne bi pretepali. Na telesu so ji z britvijo naredili 114 znamenj in vanje vtrli sol. Nezavestna je obležala v mlaki krvi, potem pa tri mesece ostala negibna v postelji. Ko je ozdravela, jo je kupil italijanski konzul z namenom, da jo osvobodi. Ker je pozabila svoje ime in ime domačega kraja, je ni mogel vrniti njeni družini. Nekaj časa je še ostala v Sudanu, nato pa se je preselila v Italijo. V življenjepisu je zapisala: »V svojem srcu sem dala Afriki večno slovo.«

Končno je prišla k prijazni italijanski družini Micheli, kjer je delala kot varuška in tam spoznala Jezusa. Leta 1889 je bila zakonsko razglašena za svobodno. Oskrbnik je prosil redovnice, da Bakhito poučijo o veri. 9. 1. 1890 je bila krščena, sprejela je prvo sv. obhajilo in birmo. Pri krstu je dobila tri imena: Jožefina, Marjeta in Fortunata.

Decembra 1893 je vstopila v noviciat redovnic kanosijank – hčere krščanske ljubezni. V samostanu je opravljala razna dela. Večne zaobljube Bogu pa je izrekla leta 1927. Ostala je v podružnični hiši samostana v Benetkah.

V času druge sv. vojne se ni zatekla v zaklonišče, vendar je letalski napad preživela brez poškodb. Ljudje so ob njeni prisotnosti čutili varnost, zato so verjeli, da se jim v času napada ne bo nič zgodilo.

Bakhita je umrla 8. 2. 1947. leta zaradi vnetja pljuč. Leta 1969 so bili njeni posmrtni ostanki preneseni v cerkev Svete družine samostana, kjer je preživela zadnjih 45 let. Leta 1992 je bila razglašena za blaženo, 1. 10. 2000 pa jo je Janez Pavel II. razglasil za svetnico.

Med ljudmi je bila poznana kot prinašalka miru in odpuščanja, pričevalka upanja, oznanjevalka z zgledom in besedo. Kljub pretresljivi mladosti je bil njen duh vesel. Njeno srce se je obračalo k Bogu, čeprav ga sama poprej še ni poznala.

Naj nas Bakhitine naslednje besede nagovorijo: »*Če Gospoda ne poznamo, ga ne moremo ljubiti.*«

V Ivančni Gorici v cerkvi sv. Jožefa se nahaja relikvija svete Bakhite, kjer nam po koščku svoje kosti kliče: »*Ne bojte se, molim za vas.*«

Anica Kumer

PUST - POST

Pred nami je pustni čas, čas razposajene norosti. Po vsej Sloveniji bomo imeli cel kup več ali manj posrečenih prireditev. Spomnim se, da sem se kot otrok kar par dni pripravljala na ta, zame zelo lep dan. Doma smo naredili maske in potem smo šli otroci od hiše do hiše po vsej vasi. Moja mama je imela rada te stare navade, zato nas je spodbujala, hkrati pa postavljala meje. Imela je navado reči, da vsaka maškara, ki pride v hišo, prinese za tisto leto nekaj dobrega. Saj vem, da so to stare vraže, ki sežejo v čas, preden je naš narod sprejel krščanstvo, a mi vsi ti stari običaji dajejo občutek pripadnosti slovenskemu narodu.

Moti pa me komercializacija teh običajev. Vse naj bi prinašalo zaslužek. Še bolj pa me motijo uvožene navade tujih narodov, katerih namen je velik zaslužek, in tako nam po tihem jemljejo našo prvobitnost. Valentinovo z vsemi srčki in sladicami mi deluje zelo osladno, da ne govorim o noči čarovnic.

Mi smo na valentinovo šli k maši, potem pa smo poskusili v naravi poiskati, kje so prvi znaki prebujanja. Pust in njegov čas imam rada, nimam pa rada človeka, ki je »pust«. Nekako se mi od nekdanj zdi, da ima Bog rad vesele ljudi, da se razumemo – vesele, ne razuzdane.

Pustu sledi post.

Včasih, ko ni bilo hladilnikov in zamrzovalnih skrinj, je bil to čas, ko je ljudem počasi začelo zmanjkovati živeža. Zato so začeli postopoma manjšati obroke. V današnjem času preobilja nam to ni popolnoma jasno. Kot otrok sem, ko sem bila lačna, šla v shrambo in si vzela kos kruha in ga z velikim veseljem pojedla, danes pa pogledam v poln hladilnik, pa se mi zdi, da tam ni nič uporabnega.

Ko pomislimo na postni čas, nam najprej pride na misel odpoved hrani. Dandanes je post nekaj, kar strokovnjaki propagirajo zaradi vse bolj pogoste preobilne telesne teže.

Bog je človeka ustvaril po svoji podobi. To naj bi pomenilo, da ne glede na to, kako človek izgleda, je podoba Boga. Kaj ni zanimivo, da imamo kar naprej kup problemov s svojo zunanostjo. Zdaj smo predebeli, zdaj je naš nos predolg, pa naše noge krive ... Naša nečimrnost nima meje.

Ali je postni čas čas, ki naj bi služil naši nečimrnosti? Mislim, da ne. Človek bi se moral truditi, da spozna sebe, da spreminja tisto v svojem značaju, kar ni najlepše, da poskuša biti boljši do svojih bližnjih. Srečen človek ni tisti z idealno postavo in z ogromno denarja, temveč tisti, ki zna ljubiti, ki je ljubljen, ki zna odpuščati, in tisti, ki se zna veseliti vsakega dne posebej.

Zato v postnem času poskusimo postati boljši, manj pustni, manj jezni, manj nezadovoljni, hkrati pa bolj prijazni do soljudi.

Hermina Cankar

Izdala Župnija Žiri, Jobstova cesta 34, 4226 Žiri. Odgovarja: Igor Jereb, župnik.
Župnijski telefon: ☎ 041 703 578, mobilni duhovni pomočnik: Jakob Kralj: 031 850 443
✉ zupnija.ziri@rkc.si, <http://zupnija-ziri.si>, TRR: 07000-0000846221

Duhovnik je na voljo po vsaki sveti maši.

Naklada: 750 izvodov

KULTURNE PRIREDITVE

Ko me je gospa Anica (v imenu redakcije Glasa Sv. Martina) prosila, da bi kaj napisal na temo kultura – nekultura - spoštovanje, sem najprej pomislil, da zato, da si izprašam vest, ker se včasih nekulturno obnašam. Potem pa sem se tolažil z mislijo, da je vzrok temu najbrž to, da se ljubiteljsko ukvarjam s stvarmi, ki na tak ali drugačen način spadajo pod oznako »kulturne prireditve«. Da pod to oznako spadajo razstave, gledališke predstave, koncerti itd. vsi vemo; ali pa ste se že kdaj vprašali, ali ostale prireditve niso kulturne.

Sveta maša je verski obred, toda, če se je ne udeležimo v delovni obleki, če ne zamujamo njenega začetka, če med potekom s sosedom ne izmenjamo vseh novic zadnjega tedna, če je ne zapuščamo pred koncem in z vsem tem ne motimo njenega poteka in ostalih udeležencev, potem je to tudi kulturna prireditev (tudi pri taki maši sem že bil, ko si je župnik brez upravičenega razloga med samo mašo šel preobleč mašni plašč).

Nogometna tekma je športna prireditev. Toda če igralci igrajo po pravilih, če sodnik sodi pošteno, če gledalci ne mečejo predmetov na igrišče, ne zažigajo stolov in se ne pretepajo, potem je to tudi kulturna prireditev. Tudi »kulturne prireditve« niso vse ravno kulturne, saj si v imenu umetnosti nekateri privoščijo marsikaj. Tako lahko rečemo, da na to, ali je prireditev kulturna ali ne, vplivajo predvsem njeni udeleženci s svojim obnašanjem.

Če počnemo stvari, ki blagodejno vplivajo na našo dušo, razveseljujemo ljudi okoli nas in s tem nobenega kakorkoli ne prizadenemo, potem nam nihče ne more očitati, da nismo kulturni, četudi nismo redni obiskovalci »kulturnih prireditev«. Ker pa moramo v življenju opraviti še mnogo drugih stvari, obstajajo tudi določeni predpisi in pravila, iz katerih lahko razberemo, kaj je kulturno in kaj ne. Prvo je seveda deset božjih zapovedi, na katere jih je pa žal že veliko pozabilo oziroma jih sploh ne poznajo, čeprav so napisane za vse čase. Ostala pravila pa se s časom spreminjajo. Tako danes ne poznamo več onikanja, in tudi tikanja kmalu ne bo več, če se bo tako nadaljevalo. Meni, ki sem tradicionalist, se zdi to po svoje škoda, vendar če bo s tem spoštovanje do tistega, ki bi ga po sedanjih pravilih morali vikati, tudi ostalo, potem to ni nič slabega. Žalostno je to, da tudi pravila, da je potrebno odstopiti sedež starejšemu, skoraj nihče več ne upošteva, ker so s tem starejši prikrajšani na račun mlajših.

Na žalost je vse več podobnih primerov spreminjanja navad, ki postajajo že popolnoma vsakdanje, čeprav bi jih po kriterijih izpred desetletij šteli za nekulturne. Da je temu tako, je po mojem izvirni greh to, da smo vse stavili zgolj na geslo francoske revolucije: svoboda, enakost, bratstvo. Tako se toliko ukvarjamo s svobodo, da nam za enakost in bratstvo zmanjka časa. Zato mislim, da moramo vsi, tako tisti, ki prisegamo na deset zapovedi, kakor tudi tisti, ki ne, začeti živeti vsaj po načelu BRATSTVA, ENAKOSTI in SVOBODE.

Franci Temelj

PRIČEVANJA JE TREBA TEHTATI, NE ŠTETI

(latinski pregovor)

Na novoletno jutro je marsikdo v naši cerkvi kljub zaspanosti pozorneje prisluhnil pridigi kot druge nedelje. Na vrsti je bila namreč verska statistika župnije za minulo leto. Globino vere pri posamezniku pozna le Bog. V skupnosti, kakršna je župnija, pa jo deloma odsevajo tudi številke. Podobno kot pri smučarskih skokih: del točk prinesejo metri, del pa umetniški vtis.

Čeprav so v naši občini velike družine pogostejše kot v mnogih drugih delih Slovenije, je lani do decembra število umrlih preseglo število novorojenih otrok. Leto prej je bilo obratno. Tudi na ravni države številke niso spodbudne. Leta 2014 je bil naravni prirast (razlika med številom rojenih in umrlih) 2.279, leta 2015 še 807, v prvi polovici lanskega leta pa že negativen (umrlih je bilo 207 več kot rojenih). Če k temu prištejemo odseljevanje Slovencev iz naše države, je očitno, da je demografska politika sedanje vlade katastrofalna. Del vzrokov za slabo stanje seveda tiči tudi drugje. Ker nam gre predobro, smo izgubili življenjsko moč in veselje. Prepričani smo, da moramo najprej »izpolniti sami sebe«, si zgraditi kariero in hišo, kupiti dober avto, prepotovati pol sveta, šele potem pride čas za kakšnega otroka. Biološka ura pa tiktaka. Ko ugotovimo, da otrok ne potrebuje treh sob, dveh televizorjev in pametnega telefona, ampak našo ljubezen, je že prepozno.

Zanimiv je tudi podatek o krstih. Lani je bilo v naši župniji krščenih 34 otrok, od tega 17 nezakonskih, 15 iz cerkvenega zakona in 2 iz civilnega. Po Sloveniji je slika še slabša. Leta 2015, ko se je v državi rodilo 20.641 otrok, jih je bilo samo 8.697 (42 odstotkov) iz zakonske zveze. Za primerjavo: V sosednji Hrvaški so se leta 2015 rodili 37.503 otroci, od tega je bil 30.701 otrok (skoraj 82 odstotkov) rojen v zakonski zvezi.

Kako pa je s porokami? Lani se je njihovo število v naši župniji v primerjavi z letom 2015 povečalo za 1 (s 6 na 7), več kot prepolovilo pa se je število parov, ki so se poročili drugje (z 11 na 5). Tudi drugod po državi poroke niso v modi. Po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije se je leta 1982 pri nas poročilo 11.689 parov, deset let pozneje 9.119, leta 2015 pa le še 6.449. V zadnjih letih je število porok ustaljeno, enako kot že dolgo tudi število razvez. Leta 1982 je razpadlo 2.537 zakonskih zvez, leta 2015 pa 2.432.

Ljudska modrost pravi, da je vsak svoje sreče kovač, zato nima smisla drugim soliti pameti, kako naj živijo. Je pa vseeno malce smešno, da v trgovini tako navdušeno pograbimo vsak cent popusta (in seveda pri tem kupimo še tri stvari, ki jih ne potrebujemo). Po drugi strani pa ne vidimo številnih bonusov oziroma blagoslovov, ki nam jih daje Bog ob sklenitvi zakonske zveze, če ga seveda povabimo zraven. Potem – ko je že prepozno – pa jokamo, da v življenju nimamo sreče.

Andrej Praznik